

OPONENTSKÝ POSUDEK

| | |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Jméno diplomanta: | Marie Kalatová |
| Téma práce: | Odpovědnost a postavení starosty v systému orgánů obce do jednoho tisíce obyvatel |
| Rozsah práce: | 88 s. (212 690 znaků) |
| Datum odevzdání práce: | 12. prosince 2023 |

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma diplomové práce jako takové není nové, právní úprava územní samosprávy, zejména na úrovni obcí, je poměrně častým předmětem zpracování v odborných textech, ať již jde o komentáře nebo kratší texty, na druhou stranu zvolené konkrétní téma vztahující se k postavení starosty v malé obci se zatím zřejmě nedočkalo rozsáhlejšího a podrobnějšího zpracování, o jaké se pokouší posuzovaná práce. V širším kontextu je téma práce aktuální v souvislosti s poslední novelou obecního zřízení vztahující se mimo jiné k malým obcím zavedením nového institutu společenství obcí nebo v souvislosti opět se objevujícími úvahami o snižování celkového počtu obcí jejich slučováním.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování zvoleného tématu vyžaduje znalost základních organizačních principů veřejné správy, zejména územní samosprávy na úrovni obcí, a s tím související znalost příslušné právní úpravy, zejména úpravy obsažené v obecním zřízení, v tomto případě je tak diplomová práce převážně popisná. Vedle toho obsahuje i rozsáhlejší kapitolu nazvanou jako „Praktická část“, která vychází z dotazníkového šetření mezi starosty malých obcí ve vybraném regionu a pokoušet se mapovat praktické problémy, se kterými se starostové malých obcí při výkonu své funkce setkávají, analyzovat výsledky takového šetření a vyvodit z nich závěry.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena do celkem čtyř kapitol. První kapitola je věnována stručnému přehledu historického vývoje územní, zejména obecní, samosprávy na našem území, zejména v období od r. 1848 do současné doby. Druhá kapitola je věnována právnímu postavení obcí a základním charakteristickým rysům obecní samosprávy. Třetí kapitola se věnuje postavení starosty obce a čtvrtá kapitola označená jako „Praktická část“ se jednak týká problémů malých obcí jako takových a jednak vychází z dotazníkového šetření mezi starosty malých obcí, v rámci kterého měli odpovídat na deset otázek vztahujících se k problémům malých obcí.

4. Vyjádření k práci

Diplomová práce se zvolenému tématu obsaženému v názvu práce, kterým je odpovědnost a postavení starosty v systému orgánů obce do jednoho tisíce obyvatel, nevěnuje v takovém rozsahu, jak by se ze samotného názvu dalo očekávat či alespoň předpokládat, což je určitě škoda, protože by mohlo o poměrně zajímavé téma ke zpracování z oblasti územní samosprávy, které by si podrobný rozbor určitě zasloužilo. V celkovém rozsahu práce je mu však věnována prakticky především třetí kapitola, a to spíše ještě jen v obecné rovině vztahující se k postavení starosty jako orgánu obce jako takové. Práci by bylo možné v této části pojmout třeba jako porovnání postavení starosty obce, ve které se rada obce volí a obce, ve které se nevolí, a starosta v důsledku toho vykonává řadu pravomocí, které by jinak měla právě rada obce, pro což koneckonců není z hlediska zákonné úpravy rozhodující počet obyvatel obce, neboť podle zákona může být rada volena i v těch

nejmenších obcích, což před více než dvaceti lety ještě možné nebylo (změna příslušného ustanovení zákona o obcích, které umožnilo mít radu obce i v těch nejmenších obcích do 500 obyvatel, byla přitom iniciována právě ze strany starostů malých obcí, kteří se chtěli pokud možno vyhnout rozhodování o věcech, které jinak patří do působnosti tady obce jako kolektivního orgánu – jiná otázka však je, kolik obcí z této velikostní kategorie této možnosti za těch už více než dvacet let skutečně využilo). V samotné práci je vzhledem k jejímu celkovému rozsahu věnován zbytečně velký prostor obecným tématům, které s tématem práce sice souvisejí ale nikoliv bezprostředně a nebylo tak nutné věnovat se jim v takovém rozsahu (jde o kapitoly 1 a 2). Tato témata jsou přitom (opět asi vzhledem k rozsahu práce) ale pojata jen velmi stroze, např. subkapitola o dozoru nad samostatnou a přenesenou působností, která je vyložena „do počtu“. Vzhledem k rozsahu a tématu práce je přitom poměrně zbytečně věnovat obecným tématům takový prostor, protože s ohledem na téma a rozsah práce nutně nemohou být pojata podrobněji, současně však zbytečně zabírají prostor, který pak chybí pro vlastní téma práce. Kapitola nazvaná jako „Praktická část“ se má sice na základě dotazníkového šetření věnovat vlastnímu tématu práce, její první polovina ale představuje spíše obecné pojednání o problémech malých obcí, což je sice zajímavé, samotné téma práce ale i tady zůstává poněkud stranou. Kapitulu o historickém vývoji územní samosprávy jako takové by s ohledem na téma práce bylo vhodnější koncentrovat na historický vývoj funkce starosty obce a nevěnovat se jen obecně samosprávě jako takové.

Pokud jde o některé dílčí připomínky, hned první věta úvodu budí pochybnosti v kombinaci s § 18 obecního zřízení a existencí vojenských újezdů.

Na konci kapitoly věnované historickému vývoji územní samosprávy se na s. 21 uvádí, že došlo k ukončení činnosti okresních úřadů a jejich kompetence byly převedeny převážně na orgány územních samospráv (kraje a obce s rozšířenou působností) a někde na územní správní úřady a probíhá tak decentralizace veřejné správy - jde opravdu o decentralizaci a nikoliv jen o dekoncentraci?

Na s. 24 se v případě statutárních měst píše, že možnost, která je jim dána, tzn. aby se dělila na městské části nebo obvody, nezakládá nerovnost mezi obcemi – je tomu ale skutečně tak?

Na s. 26 se uvádí, že k vydání nařízení, jež je vydáváno v přenesené působnosti, tedy ve věcech výkonu státní správy, je příslušná rada obce (případně kraje). Co však § 84 odst. 3 obecního zřízení?

Na s. 54 se uvádí, že v obcích, kde se nevolí rada obce a její pravomoci tak v zásadě vykonává starosta, může starosta a některé tyto pravomoci přenést na zastupitelstvo obce – z čeho by taková možnost měla vyplývat?

Na s. 56 se píše, že po konzultaci s ředitelem krajského úřadu může starosta výkon přenesené působnosti v určitých záležitostech přenechat komisi a že takovou komisí, kterou pověřuje starosta obce výkonem přenesené působnosti, je komise pro projednávání přestupků, již může starosta zřídit dle § 61 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – tady se ale zaměňuje komise rady obce pověřená výkonem státní správy se zvláštním orgánem obce pro výkon státní správy, na komise rady obce navíc působnost ve věcech přestupků už přenášet nelze.

Na s. 67 je zmínka o bývalém okrese Jindřichův Hradec – ale podle § 4 zákona o územně správním členění státu okresy pořád existují a koneckonců i podle jedné z příloh zákona o soudech a soudcích také.

5. Kritéria hodnocení práce

| | |
|--------------------|-----------------------------------------------|
| Splnění cíle práce | Cílem práce bylo rozebrat téma odpovědnosti a |
|--------------------|-----------------------------------------------|

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | postavení starosty, a to specificky v systému orgánů obce do jednoho tisíce obyvatel. Alespoň částečně se tento cíl naplnit podařilo v poslední kapitole práce. |
| Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství | Diplomantka prokázala samostatnost při zpracování tématu prací s literaturou a judikaturou i snahou o formulování vlastních stanovisek. |
| Logická stavba práce | Práce je členěna odpovídajícím způsobem, jisté výhrady lze mít s ohledem na zvolené téma k rozsahu jednotlivých kapitol v jejich vzájemném srovnání. |
| Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací | Diplomantka odpovídajícím pracuje s relevantními zdroji, jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. |
| Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu) | Práce je především popisná, závěrečná kapitola je založena jednak na dotazníkovém šetření mezi starosty malých obcí z vybraného regionu, jednak na rozsáhlejší rozhovoru se starostkou jedné malé obce |
| Úprava práce (text, grafy, tabulky) | Úprava práce je vzhledem k tématu na odpovídající úrovni. |
| Jazyková a stylistická úroveň | Jazyková a stylistická úroveň je na odpovídající úrovni. |

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby diplomové práce doporučuji zabývat se alespoň stručně porovnáním postavení starosty obce v obci, kde se rada obce nevolí s obcí, kde se rada obce volí z hlediska rozsahu jeho pravomocí.

| | |
|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Doporučení práce k obhajobě | Diplomovou práci, byť s určitou s výhradou, která nicméně může pramenit jen z odlišné představy oponenta o obsahu a zaměření diplomové práce vzhledem k jejímu názvu, doporučuji k obhajobě. |
|------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

V Praze dne 16. ledna 2024

oponent